

<https://doi.org/10.62837/2024.2.324>

LAÇIN RAMİZ QIZI ABBASOVA
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti
lacinabbasova60@gmail.com

DİLİN TƏDRİSİNDƏ İSTİFADƏ OLUNAN TEXNOLOJİ AVADANLIQLAR

XÜLASƏ

Bu məqalə ənənəvi təhsildə yaradıcı pedaqoji təcrübələrin zəruriliyini vurğulayaraq müasir texnologiyaların ingilis dilinin mənimsənilməsinə necə dəyişdirdiyini araşdırır. Burada təlimi təkmilləşdirmək üçün texnologiyanın daxil edilməsində təlimatçıların rolunu vurğulanır. İngilis dilinin öyrənilməsində interaktiv proqramlar onların tələbələri necə cəlb etdiyini və dil bacarıqlarını inkişaf etdirdiyini müəyyən etmək üçün yoxlanılır. O, tələbələrin müxtəlif öyrənmə tələblərinə cavab vermək üçün dinamik, təkmil texnologiyalı pedaqogikanın zəruriliyini vurğulayır. Əlavə olaraq onlayn platformaların dinamik və interaktiv ingilis dili təhsilini necə asanlaşdırma biləcəyini və onların dilin mənimsənilməsinə təsirlərini araşdırır.

Məqalənin əsas hissəsi texnologiyanı ingilis dili dərslərinə inteqrasiya etmək üçün müəllimlərin mübarizəsini araşdırır. Məqalə dilin tədrisinə texnoloji daxil edilməsini təmin etmək üçün bu çətinlikləri təhlil etməyə və azaltmağa çalışır. Eyni zamanda müəllim hazırlığı proqramlarının texnologiya inteqrasiyasını necə təkmilləşdirdiyini, peşəkar inkişafın müəllimləri dil əldə etməkdə texnologiyadan istifadə etməyə necə hazırladığına işıq salmaq üçün müxtəlif təlim proqramlarının effektivliyini araşdırır.

Bu, müəllimlərin müxtəlif tələbələr üçün texnologiyaya əsaslanan öyrənmə təcrübələrini necə təşkil edə biləcəyini araşdırır. Müəllimin interaktiv dil öyrənmə təcrübələrinin asanlaşdırıcısı kimi funksiyasının nüanslı başa düşülməsi lazımdır. Məqalə müəllimlərin müxtəlif öyrənmə üslublarına uyğunlaşmaq üçün texnologiyadan istifadə etmə yollarını araşdırmağa çalışır.

Təcrübədə, bu effektiv təlim təcrübələrini, müəllim problemlərini və müəllim hazırlığı proqramlarını işıqlandırır. Nəticələr kurikulumun dizaynına, peşəkar inkişafa və təhsil texnologiyasına təsir edərək, tədqiqat və texnologiya ilə ingilis dilini mənimsəmə təcrübəsinin təkmilləşdirilməsini təşviq edir.

Açar sözlər: Müasir texnologiyalar, Pedaqoji təcrübələr, Texnologiyanın inteqrasiyası, Texnologiyadan istifadə, Təhsil texnologiyası, Təlimatçıların rolu.

Lachin Abbasova

TECHNOLOGICAL EQUIPMENT USED IN LANGUAGE TEACHING SUMMARY

This article explores how modern technologies are changing English language acquisition, emphasizing the need for creative pedagogical practices in traditional education. It emphasizes the role of instructors in incorporating technology to enhance learning. Interactive programs in English language learning are examined to determine how they engage students and develop language skills. It emphasizes the need for a dynamic, technology-enhanced pedagogy to meet the diverse learning needs of students. Additionally, it examines how online platforms can facilitate dynamic and interactive English language learning and their impact on language acquisition.

The main body of the article examines teachers' struggles to integrate technology into English lessons. The article attempts to analyze and mitigate these challenges to ensure the inclusion of technology in language teaching. It also examines the effectiveness of various training programs to shed light on how teacher education programs improve technology integration, and how professional development prepares teachers to use technology in language acquisition.

It explores how teachers can organize technology-based learning experiences for diverse students. A nuanced understanding of the teacher's function as a facilitator of interactive language learning experiences is needed. The article seeks to explore the ways in which teachers use technology to accommodate different learning styles.

In practice, it illuminates effective teaching practices, teacher challenges, and teacher training programs. Findings influence curriculum design, professional development, and educational technology, encouraging research and improving English language acquisition practices with technology.

Keywords: Modern technologies, Pedagogical practices, Integration of technology, Use of technology, Educational technology, Role of instructors.

ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЕ ОБОРУДОВАНИЕ, ИСПОЛЬЗУЕМОЕ В ОБУЧЕНИИ ЯЗЫКАМ

Лачин Аббасова

РЕЗЮМЕ

В этой статье исследуется, как современные технологии меняют усвоение английского языка, подчеркивая необходимость творческих педагогических практик в традиционном образовании. В нем подчеркивается роль преподавателей во внедрении технологий для улучшения обучения. Интерактивные программы изучения английского языка исследуются, чтобы определить, как они привлекают учащихся и развивают языковые навыки. Он подчеркивает необходимость динамичной, высокотехнологичной педагогики

для удовлетворения разнообразных образовательных потребностей учащихся. Кроме того, в нем рассматривается, как онлайн-платформы могут способствовать динамичному и интерактивному изучению английского языка и их влияние на овладение языком.

Основная часть статьи посвящена попыткам учителей интегрировать технологии в уроки английского языка. В статье предпринята попытка проанализировать и смягчить эти проблемы, чтобы обеспечить включение технологий в преподавание языка. В нем также рассматривается эффективность различных программ обучения, чтобы пролить свет на то, как программы подготовки учителей улучшают интеграцию технологий и как профессиональное развитие готовит учителей к использованию технологий при изучении языка.

В нем исследуется, как учителя могут организовать обучение на основе технологий для разных учащихся. Необходимо детальное понимание функции учителя как посредника в интерактивном изучении языка. Целью статьи является изучение способов, с помощью которых учителя используют технологии для адаптации к различным стилям обучения.

На практике он освещает эффективные методы преподавания, проблемы учителей и программы подготовки учителей. Полученные результаты влияют на разработку учебных программ, профессиональное развитие и образовательные технологии, стимулируя исследования и улучшая практику изучения английского языка с помощью технологий.

Ключевые слова: Современные технологии, Педагогическая практика, Интеграция технологий, Использование технологий, Образовательные технологии, Роль преподавателей.

Nəyatın hər sahəsində geniş yayılmış texnoloji dövrün nəticəsi olaraq, iyirmi birinci əsr öz vətəndaşlarına yeni çətinliklər, imkanlar və alternativlər təqdim edir. İngilis dilinin tədrisi üçün qabaqcıl strategiyalar təcili olaraq tələb olunur, çünki bu, digər sahələrlə yanaşı, əsrin, elm, incəsənət və siyasətin dilidir [2;135]. Hal-hazırda, təhsil müəssisələri əvvəlcədən müəyyən edilmiş vaxt ərzində əvvəlcədən müəyyən edilmiş statistik məlumatların müəhazirəçidən tələbəyə ötürülməsi üçün bir məkan kimi xidmət etməkdənsə, elmi və tibbi yanaşmanı təşviq etməlidirlər. Hal-hazırda ən aktual ehtiyac fərqləri ingilis dilində öyrənmə bacarığı ilə təmin etməkdir. Buna təhsil, təcrübə və müasir texnologiyanın (e-tədris avadanlığının) birləşməsi vasitəsilə ən effektiv şəkildə nail olmaq olar. Müasir texnoloji vasitələrin tədris metodologiyalarına inteqrasiyası ilə təhsilə və öyrənməyə ənənəvi yanaşmalar əhəmiyyətli dərəcədə çətinləşdi. Yüksək effektiv və innovativ pedaqoqlar müasir dövrün təmin etdiyi müxtəlif vasitələr və strukturlarla öyrənmə və tədris mühitlərini bəzəyə bilər. Bu cür avadanlıqlar canlandırmaq, həvəsləndirmək, stimullaşdırmaq və yeni başlayanlar üçün öyrənməni daha mənalı etmək üçün istifadə olunur. Bu vasitələr, şübhəsiz ki, effektivdir və virtual texnologiyanın və ingilis dilinin öyrənilməsinin birləşməsinə əhəmiyyətli addımlar atsa da, tədris islahatları və dəyişiklikləri üçün əlavə avadanlıqdan istifadə etməyi imkan verir.

İnternet məqalələr, resurslar, konfranslar və s. formasında çoxlu ingilisdilli materiallara və statistikaya çıxışı təmin edir. Hər təhsil müəssisəsinə fərdi internet saytı ayrılıb. Tələbələrin heç bir ödəniş etmədən istifadə etmələri üçün İnternetdə çoxlu proqramlar mövcuddur.

"Spelling Bee" tələbələrə ingilis dili ifadələrini düzgün yazmağa kömək edən bu proqramlar arasındadır. Təlimatçıların e-poçt vasitəsilə tələbələrə tapşırıqları paylamaq imkanı var və onlar onlayn imtahanları idarə edə bilirlər. Bundan əlavə, valideynlər hər an övladlarının çıxışlarına onlayn daxil olmaq imkanına malikdirlər. Akademik qurumlar layihələr üzrə icmalarla əməkdaşlıq etmək və materialları onlayn yerləşdirmək imkanı var. Təlimatçılar həmçinin tələbələrinin mənimsəməli olduqları çətinlik səviyyəsini müəyyən etmək imkanına malikdirlər. Layihənin öyrənilməsi və onlayn tapşırıqlar vasitəsi ilə İnternet dil öyrənənlərə həqiqi sosial qarşılıqlı əlaqəyə girməyə imkan verən sosial-koqnitiv yanaşma təmin edə bilər. Bu onlayn oyunların məqsədi konstruktiv söz ehtiyatının inkişaf etdirilməsinə kömək etmək və təkmilləşdirməkdir [5;73]. İnternetin kritik xüsusiyyətlərinə onun sürəti, yüksək dəqiqliyi və təlimləri eyni gündə bir neçə dəfə təqdim etmək imkanı daxildir ki, bu da təlimatçının vaxtına və səyinə qənaət edir. Təkrardan istifadə şagirdlərə dərsi yadda saxlamağa və qavramağa çox kömək edə bilər. Dil öyrənənlər kompüter əsaslı fəaliyyətlərdən, multimedia platformalarından və müxtəlif veb-saytlardan istifadə etməklə qiymətli resurslar və vaxtında məlumat əldə etmək imkanı əldə edirlər. Adi tədris metodlarından fərqli olaraq İnternetdən istifadə etməklə, müəllimlər tələbələrin bilikləri daha səmərəli əldə etmələri üçün daha əlverişli mühit yarada bilirlər [7;221].

YouTube videoları tələffüzü, vurğuları, lüğəti, vokal modulyasiyasını və ingilis dili ilə əlaqəli digər mövzuları təkmilləşdirmək üçün çox faydalıdır. İngilis dilinin öyrədilməsi və öyrənilməsi üçün YouTube-dan istifadənin əsas səbəbi və üstünlüyü ondan ibarətdir ki, o, adi insanlar tərəfindən danışılan gündəlik ingilis dilinin orijinal nümunələrini təqdim edir. Təlimatçılar ondan tələbələrin dinləmə, danışma, təhlil və yazma bacarıqlarını təkmilləşdirmək üçün bir vasitə kimi istifadə edə bilirlər [4;460]. Bundan əlavə, filmin tələbələrin səviyyəsinə uyğun bir hissəsi seçilərək onlara paylana bilər. Təlimatçılar hələlik səsi susdura və şagirdlərə sadəcə filmi izləməyi tapşırıqlar verirlər. Daha sonra tələbələrə eyni zamanda film kliplərinin dialoqları ilə həmsərhəd olaraq filmə yenidən baxmaq tapşırığı verilir. Filmin müəyyən bir hissəsini tələbələrə göstərməklə yanaşı, müəllimlər filmin kulminasiya nöqtəsi və ya hekayənin tamamlanması arasında paralellər aparmağı da tələb edə bilirlər. Bu, tələbələrin təkcə nitqini deyil, həm də yaradıcılığını təkmilləşdirəcək.

Skype müəllimlərə və tələbələrə planetin istənilən yerindən əməkdaşlıq etmək üçün sonsuz imkanlar təqdim edir. O, xarici dildə tələbələrə dil bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün müxtəlif beynəlxalq yerlərdə müəllimlərlə əlaqə yaratmaq üçün böyük imkanlar təqdim edir. Pedaqoqlar həmçinin Skype-dan istifadə etməklə yeni başlayanlara məsləhət xidmətləri və ya tapşırıqların verilməsində yardım göstərə bilirlər. Bundan əlavə, kollec tələbələri bir-birləri ilə yazı və ya tədqiqat layihələri üzərində əməkdaşlıq etmək, eləcə də bir-birlərini nəzərdən keçirmək, hədiyyə etmək

və ya çıxış etmək imkanına malikdirlər. Bundan əlavə, onlara həm universitet bölgəsində, həm də ondan kənarında peşəkar inkişaf fəaliyyətləri ilə məşğul olmağa icazə verilir.

Facebook və Twitter kimi sosial media vasitələri milyonlarla abunəçisi var və bu rəqəm artmaqda davam edir. Bu sosial media platformalarının istehlakçıları arasında universitet tələbələri elmi təhsil məqsədlərinə nail olmaq üçün həmyaşdqları, müəllimləri və icma üzvləri ilə interaktiv ünsiyyət qurmaq bacarığından əhəmiyyətli dərəcədə faydalanırlar.

Medianın ingilis dilinin tədrisinə inteqrasiyası çoxdankı təcrübədir. Kitablar, qəzetlər, televiziya və radio kimi media müəllimlərə və tələbələrə praktik və innovativ ideyalar təqdim edir. Müəyyən bir sinifdə tətbiq etmək üçün uyğun media seçmək çətin ola bilər, lakin düzgün həyata keçirildikdə, demək olar ki, tələbələri ilhamlandırmaq, həvəsləndirmək və hətta öyrənməyi hamı üçün xoş və maraqlı etmək potensialına malikdir [1;211]. Təhsil mühitində mediadan geniş istifadə edildiyini nəzərə alaraq, medianın sinifə daxil edilməsini araşdırmaq üçün çoxsaylı tədqiqatlar aparılmışdır. Tələbələrin nitqi və yadda saxlaması üçün media və sinif təqdimatlarının potensial faydalarını araşdırarkən, Tafani kəşf etdi ki, media təlimatın vizuallaşdırılmasını asanlaşdırır və bununla da tələbələrin qavrayışını, səlisliyini və dəqiqliyini artırır.

Hal-hazırda, Twitter yeni başlayanlara ingilis dili biliklərini artırmaqda əhəmiyyətli dərəcədə kömək edə bilən sosial şəbəkə tətbiqidir. Onun veb əsrində yeni başlayanları konsepsiyaların öyrənilməsinə cəlb etmək üçün təhsil vasitəsi kimi potensialı olduqca böyükdür. Təlimatçı istənilən hekayə formatını seçə və süjetdə iştirakına görə tələbələrə yayılan hekayə girişini ilə fəaliyyətə başlaya bilər. Twitter icmasına bütün fərdi töhfələri aldıqdan sonra təlimçi cavabların araşdırılmasına davam edə bilər. Bu, hekayənin təşkilini yaxşılaşdırmaq, yaradıcı yazıdan istifadə etmək və yeni başlayanların qrammatikadan düzgün istifadə etməsini təmin etməkdən ibarətdir. Təlimatçılar şagirdlərdən həftənin müəyyən bir ifadəsini seçmələrini və antonimlər, sinonimlər və omonimlər tələb edərək sosial media vasitəsilə yaymalarını tələb edə bilərlər. Bütün cavabları aldıqdan sonra müəllimlər onların düzgünlüyünü qiymətləndirmək və şagirdin lüğətini artırmaq üçün çətin ifadələrin hiperlinkini genişləndirmək imkanına malikdirlər. Twitter onlayn müzakirələr aparmaq üçün də əlverişlidir. Möhtəşəm Twitter icması vasitəsilə eyni iş otağında tələbə yoldaşları ilə əməkdaşlıq etmək mümkündür.

Fərdi kompüterlərlə müqayisə oluna bilən daşınma xüsusiyyətlərinə və güclü imkanlara malik olan ağıllı mobil telefonlar, planşetlər və analoji cihazlardan öyrənmə vasitəsi kimi istifadə edilməsi geniş tətbiq dairəsinə malikdir. Tələbələr mobil cihazlarına inteqrasiya olunmuş rəqəmsal kamera funksiyasından istifadə edərək fotoqrafik sənədli film yaratmağa məcbur ola bilərlər. Tələbələrə təlimatçıları tərəfindən sənədli film üçün mövzu təyin edilə bilər. Tələbələrə qurduqları sənədli filmləri öz müəllimləri, həmyaşdqları, qohumları və dostlarının şəxsi şəbəkəsi və hətta öz dostları ilə bölüşmək üçün flicker funksiyası olan və hər bir şəkil qrafiki üçün povest təsvirləri təşkil edən veb saytlara yükləmələrinə icazə verilir. Şagirdlər

arasında cib telefonlarından hədsiz dərəcədə asılılıq orta qiymət balının azalması ilə əlaqələndirilir [6;349]. Bununla belə, mobil telefonların təhsil məqsədləri üçün istifadəsinin akademik performans, tapşırıqları yerinə yetirməyi və öyrənmə məqsədlərinə çatma sürətini yaxşılaşdırdığı göstərilmişdir [3;93].

Funksional yanaşma populyarlaşmazdan əvvəl, tələbələr üçün xülasə kimi xidmət edən və heç bir şəkildə əyləncə deyil, əlifba hərflərindən istifadə etməklə yazı və təhlil tətbiq olunurdu. Hazırda hər bir fərdin rəhbərliyində metodik yanaşmanın tətbiqi tövsiyə olunur. Şagirdlərin marağını dərhal cəlb edən ifadələrlə başlamaq vacibdir və bu ifadələr onları maraqlandıran çoxlu sayda vasitədən götürülməlidir. Bundan əlavə, tələbələr səmərəli oxumaq və yazmaq bacarıqlarını artırmaq üçün çoxlu idman fəaliyyətləri ilə təmin edilməlidir. Hazırlıq müddəti əhəmiyyətli dərəcədə qiymətləndirilir.

Yeni başlayanları cəlb etməyin əsas üsullarından biri onlara problem təqdim etmək və problemin həllini tapmalarını xahiş etməkdir. Bu müasir yanaşmanın əsas məqsədi yeni gələnlərdə əks olunmuş görüntü enerjisi və maraq yaratmaqdır. Təlimatçı öz tələbələrinə Patna bazarlarının nəqliyyat vasitələri ilə dolu olduğunu bildirsə, tələbələr, şübhəsiz ki, təlimatçının bazarların təsviri, nəqliyyat vasitələrinin ziyarətçilərini yönləndirmək üçün alternativ yollar təklifi, parkinq sistemi vasitəsilə həll axtarmağın üsullarını və strategiyalarını başa düşəcəklər və sairə. Nəticə etibarilə, onlar lüğət, cümlə strukturları və qrammatikadan elə bir şəkildə istifadə edə bilirlər ki, onlara öz tədqiqatlarını, müşahidələrini və müdaxilələrini monotonluqdan daha çox həvəslə ifadə etməyə imkan verir. Buna görə də, onlar öyrənməyə yanaşmaları ilə bağlı motivasiya və müdriklik hiss edə bilirlər.

Beyin fırtınası innovativ və müasir məşq üsuludur, burada təlimatçı həmişə ekspert mühazirəçi və ya ifaçı olmaq məcburiyyətində deyil; daha doğrusu, o, tələbələrə fərziyyələr aparmağa və həll yolları axtarmağa imkan verir. Bir neçə ipucu verdikdən sonra təlimatçı şagirdlərdən cavab almağa çalışır. Tələbələr sınaq və səhv vasitəsilə istədikləri suallara və ya tamamilə yeni lüğətə cavab alırlar; bununla belə, təlimatçı son nəticədə düzgün cavabı müəyyən edir. Bu metodologiya tələbələrin imkanlarını, gələcək perspektivlərini və özünə inamını artırır.

İngilis dilinin geniş şəkildə qəbulu ilə onun qlobal birlikdəki təsiri və dəyəri onillikləri əhəmiyyətli dərəcədə aşdı. Bununla belə, dil müəllimləri təlimatı əvvəlki qaydada öyrətməyə davam edərsə, ingilis dilini öyrənmək üçün nəzərdə tutulan məqsəd hazırkı qlobal kontekstdə əlçatmaz ola bilər. Müasir yanaşmalar və ekspertlər tələbələrə məşq metodologiyalarının bütün fəaliyyətləri və üstünlükləri ətrafında cəmləşdirilməli olan diqqət mərkəzi hesab edirlər. Təlimatçının səriştəsi və təcrübəsi ingilis dilini ikinci dil kimi öyrənməkdən yaranan monotonluğu əhəmiyyətli dərəcədə yüngülləşdirmək üçün tələbələrin hobbisi və maraqlarından faydalanmaq üçün belə resurslardan istifadə edir. Bundan əlavə, texnologiya dövründə yaşadığımızı nəzərə alsaq, ingilis dili tədrisi müasir texnoloji avadanlıqlardan istifadə edəcəkdir, çünki bu cür avadanlıqların mövcudluğu sahəyə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmişdir.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Biagi S. “Media Reader”. Wadsworth, 1996, p.295
2. Bracewell R., Breuleux A., Laferriere T., Benoit J., Abdous M. “The emerging contribution of online resources and tools to classroom learning and teaching”. 1998, 557 p.
3. Chen G.D., Chang C.K., Wang C.Y. “Ubiquitous learning website: Scaffold learners by mobile devices with information-aware technique”. *Computer and Education*, 50(1), 2008, p.77-90
4. Cox M.J., Preston C., Cox K. “What motivates teachers to apply ICT? Paper presented at the British Educational Research Association Conference”. Brighton, 1999, p.604
5. Gee J.P. “Social linguistics and literacies: Ideology in discourses”. Taylor & Francis, 1996, p.197.
6. Lepp A., Barkley J.E., Karpinski A.C. “The relationship between cell phone use, academic performance, anxiety and satisfaction with life in college students”. *Computer in Human Behaviour*, 31, 2014, p.343-350
7. Peregoy S., Boyle O. “Reading, writing and learning in ESL: A resource book for teachers”. Allyn & Bacon, 2012, p.305

Rəyçi:

f.ü.f.d Faidə İsayeva